

Foretræde for kirkeudvalget den 11. januar 2006 kl. 14.00

Indledningsvis vil jeg gerne sige tak fordi Kirkeudvalget har bevilget Landsforeningens forretningsudvalg foretræde, og jeg skal beklage, at det ikke bliver formanden Ejvind Sørensen, der her vil fremføre foreningens synspunkter vedr. lovforslaget. Ejvind Sørensen er til behandling på Rigshospitalet, og desværre ikke for noget, der kan opfattes som en bagatel.

Som lægmand ville han på nogle områder sikkert have væsentlig skarpere formuleringer end jeg, men jeg skal som næstformand forsøge at holde mig sagligt til det, der i dag er landsforeningens ærinde, spørgsmålet om ansættelse af lokalt finansierede præster.

Som det fremgår af vort høringssvar har vi ingen særlige indvendinger mod lovforslagets øvrige indhold. Vi betragte lovinitiativet som en konsekvens af den oprydning, der har fundet sted i ministeriet på det økonomiske område, og vi ser positivt på det, der er sat i værk, for at gøre de administrative procedurer så logiske som muligt.

Men til sagen.

Spørgsmålet om ansættelse af flere præster.

Vi har igennem mange år ment og udtalt, at der burde ansættes almindelige sognepræster i et omfang, der svarer til sognenes behov. Regeringens skattestop har været en forhindring for dette, og som alle ved, har det ført til forskellige nødløsninger og ansættelse af andre personalegrupper, der reelt påtager sig en del af det arbejde præster traditionelt udfører.

Derfor var det oprindelige udspil fra ministeriet udtryk for en nytænkning, men også et spor, der peger i en retning af at fjerne statens forpligtelse på at sørge for, at der er præster nok.

Derfor har foreningens holdning hele tiden været og er fortsat, at det bør være en midlertidig ordning, gerne kaldet "forsøg", som vi ønsker evalueret f. eks. efter en seksårig periode..

De to modeller, med henholdsvis fastansættelse af overenskomstansatte sognepræster og åremålsansatte præster til projekter eller med særlige funktioner blev grundigt debatteret i vores bestyrelse, og i vores udtalelse gik vi klart ind for den tidsbegrænsede model, idet vi fandt de skrappe krav om økonomisk sikkerhed (deponering af tre års løn) i forbindelse med den faste ansættelse urimelige.

I det endelige forslag er der ændret på modellerne, så kravene til de faste stillinger ikke længere er så uspiselige, til gengæld er vi meget kede af den endelige udformning af forslaget om de tidsbegrænsede stillinger.

Vi vil gerne have lov til at ansætte præster i sognene til varetagelse af opgaver, der måske ikke har en permanent karakter, og som ikke nødvendigvis kan opfattes som egentlige sognepræstestillinger. Man kunne tænke sig funktionspræstestillinger til varetagelse af opgaver blandt særlige grupper eller på institutioner, som i disse år skyder op og forsvinder igen. Samfundet udvikler og ændrer sig hurtigt i dag.

Man kunne også forestille sig projektstillinger f. eks. til

Iværksættelse af samarbejde mellem kirke og skoler i et provsti

Igangsættelse af særlige opgaver indenfor diakoni (sorggrupper o.a.)

Præstestillinger til varetagelse af opgaver i forbindelse med psykosocialt beredskab

Præster, der kunne have ansvar for kommunikationen i et provsti f. eks.

Endelig vil det netop udsendte høringsmateriale om den fremtidige kompetencefordeling i folkekirken gøre det ønskeligt, at der kan gennemføres forsøg med nye stillingsformer.

Hvis præster f. eks. skal fungere som daglig leder i et sogn, må dette afprøves. Det er ikke alle præster, der egner sig til den opgave, og uddannelsesstillinger kunne komme på tale.

Vi har noteret os, at præsteforeningen ikke er modstander af sådanne midlertidige ordninger.

Vi forstår godt, at præster skal have forkyndelsesfrihed, men når det drejer sig om, at præster måske skal til at varetage funktioner, som ikke har med forkyndelse og sjælesorg at gøre, bør menighedsrådet kunne være med til at vurdere, naturligvis på et sagligt grundlag, om opgaven bliver tilfredsstillende løst. Når menighedsrådet betaler, må der også være medansvar i forhold til ansættelsesforholdet.

I forslaget er der imidlertid indført en begrænsning i friheden til forsøg og åremålsansættelse.

Personen skal så at sige "fastansættes" af sognet eller provstiet eller, hvor det nu er.

Man kan f. eks. ikke ansætte en præst i et sogn eller område til at varetage en ledelsesfunktion og siden i det samme sogn eller område ansætte en anden præst til et andet projekt (det kunne være minikonfirmandarbejde eller diakonalt arbejde blandt udsatte grupper) når den første forlader sit projekt.

Det synes vi er en urimelig begrænsning.

Vi vil gerne, at der gives mulighed for disse forsøg, både af hensyn til de sogne, der mangler en sognepræst, og for at afprøve nogle af de muligheder, som allerede i det små findes, (der kan søges dispensation efter samarbejdsloven) men som det ville være godt at udvikle.

Samfundet udvikler sig, og der er brug for at kirken udvikler sig i den måde forkyndelsen skal varetages på.

Et åbent og frit forsøgsforløb kunne bidrage til at skaffe klarhed over, hvordan det kan ske.

Det har været anført, at forkyndelsesfriheden er i fare, hvis lægfolket skal have medansvar for præsteansættelsen.

Vi tror, der vil være ligeså mange og ligeså skæve præsteinitiativer som dem, vi netop har oplevet i julen, men vi tror til gengæld også, vi igennem forsøg med lokalt ansatte præster kan få et godt grundlag for at vurdere, hvordan præster i fremtiden skal ansættes og af hvem.

Måske kunne det ansvar, der ville komme til at hvile på menighedsrådene, bidrage til at give et mere engageret lægfolk.

Derfor ønsker vi altså, at påvirke udvalget til at formulere paragraffen om lokalfinansierede præster, uden de fagpolitiske forbehold, så der bliver en reel mulighed for at prøve noget nyt!

Jørgen Anker Jørgensen

Næstformand.